

คู่มือการปฏิบัติงาน

นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นางสาวแก้ว พรหมแก้ว

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา



สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

“คู่มือการปฏิบัติงานนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” เล่มนี้ เป็นแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน และความปลอดภัยในสถานศึกษา ของนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เพื่อสร้างความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ ขอบเขตภาระงาน ขั้นตอนการดำเนินงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นแนวทางการดำเนินงานของนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่สนใจ ในการดูแลช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีสุขภาพกายและใจที่ดี และสามารถศึกษาจนจบการศึกษา ภาคบังคับหรือการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

นางสาวแก้ว พรหมแก้ว

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
♦ ที่มาและความสำคัญ	2
♦ นิยามศัพท์	2
บทที่ 2 บทบาทหน้าที่	3
♦ บทบาทหน้าที่นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4
บทที่ 3 การปฏิบัติงานนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2	10
♦ หน้าที่ความรับผิดชอบของนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2	11
♦ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	12
- วัตถุประสงค์	13
- วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน	13
- กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการส่งต่อจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	14
ของโรงเรียนในสังกัด	
- ขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน	15
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	16
- แหล่งช่วยเหลือ	16
- แบบฟอร์มที่ใช้	16
♦ การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน	23
- คำนินยาม	23
- บทบาทการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียน	24
- กรณีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน	25
- วัตถุประสงค์	26

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
- วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน	26
- กระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน	27
- ขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน	28
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	28
- แหล่งช่วยเหลือ	29
- แบบฟอร์มที่ใช้	29
♦ ความปลอดภัยในสถานศึกษา	31
- วัตถุประสงค์	32
- วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน	32
- กระบวนการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา	33
- ขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน	34
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	35
- แหล่งช่วยเหลือ	35
- แบบฟอร์มที่ใช้	35
บรรณานุกรม	38

บทที่ 1

บทนำ



ที่มาและความสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดสรรและกำหนดตำแหน่งพนักงานราชการ ตำแหน่งนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ในปี พ.ศ. 2563 โดยมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน การขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีภาคีเครือข่ายในการทำงานและการประสานขอความช่วยเหลือ เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความเสี่ยง หรือมีปัญหาได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ตรงตามสภาพ จนนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถเรียนจบการศึกษาภาคบังคับ หรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นิยามศัพท์

นักจิตวิทยา หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และทักษะด้านจิตวิทยา มีการศึกษาเกี่ยวกับจิตใจ กระบวนการของจิต กระบวนการความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การรับรู้ กระบวนการรับรู้ข้อมูลของมนุษย์ อารมณ์ บุคลิกภาพ พฤติกรรม และรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีการประยุกต์ใช้ความรู้กับกิจกรรมในด้านต่างๆ ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การใช้ความรู้ทางจิตวิทยาสำหรับการรักษาปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสังคม รวมถึงการศึกษาขั้นตอนของระบบประสาท ซึ่งมีผลต่อการควบคุมและแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลอีกด้วย

นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง ผู้ช่วยเหลือและให้คำปรึกษานักเรียน ให้ประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา สังคม และอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยทำงานร่วมกับครู ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียน ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

บทบาทหน้าที่
นักจิตวิทยาโรงเรียน
ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน



บทบาทหน้าที่ของนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การกำกับดูแลของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีมาตรฐานกำหนดตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

1.1 มาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายงานจิตวิทยา ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนสายงานนี้ครอบคลุมถึงตำแหน่งต่างๆ ที่ปฏิบัติงานจิตวิทยา ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการทดสอบปัญญาของคนไข้ เด็ก และเยาวชน ทดสอบทางจิตเพื่อเป็นประโยชน์ในการวินิจฉัยและรักษาโรคของแพทย์ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานกระบวนการพิจารณาของศาล และหมายความรวมถึงตำแหน่งที่ปฏิบัติงานทางจิตวิทยาคลินิก ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการตรวจ วินิจฉัย และรักษาคนไข้ทางจิตเวช และผู้มีปัญหาสุขภาพจิต รับผิดชอบงานด้านป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิต งานด้านศึกษาวิจัยทางคลินิก ตลอดจนการให้คำปรึกษาทางวิชาการด้านจิตวิทยาและสุขภาพจิตหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ มีลักษณะที่จำเป็นต้องใช้ผู้มีความรู้ ความชำนาญในวิชาการจิตวิทยา

1.2 มาตรฐานกำหนดตำแหน่งนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้นที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ปฏิบัติงานด้านจิตวิทยาภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

ด้านการปฏิบัติงาน

- 1) ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการส่งต่อจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
- 2) วิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีปัญหาซับซ้อนหรือจากการส่งต่อด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ แบบทดสอบทางจิตวิทยา ด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และดำเนินการวางแผนการแก้ไขปัญหา
- 3) ประเมิน สํารวจ วิเคราะห์สภาวะสุขภาพจิตด้วยวิธีการทางจิตวิทยากับนักเรียน เพื่อค้นหา อธิบาย ทำนายแนวโน้มพฤติกรรม อารมณ์ ความคิด พัฒนาการ ศักยภาพ แรงจูงใจ ความถนัด บุคลิกภาพ และสาเหตุของปัญหาสุขภาพจิตในระดับเบื้องต้น
- 4) ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม และครอบครัว เพื่อการบำบัด และแก้ไขปัญหเฉพาะเรื่อง หรือปัญหาที่ซับซ้อน
- 5) ปรับพฤติกรรม พัฒนาสภาวะทางจิตใจ สังคม อารมณ์ ส่งเสริมพัฒนาการในระดับเบื้องต้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ยอมรับปัญหาของตนเอง ปรับเปลี่ยนอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปรับตัวหรือวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสม

6) ให้การดูแลช่วยเหลือกลุ่มเด็กพิเศษ เช่น เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) เด็กสมาธิสั้น เด็กออทิสติก เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นต้น

7) ส่งเสริม ป้องกัน ฝ่าละออง แกล้งปัญหาพฤติกรรมสุขภาพจิตของนักเรียนด้วยเครื่องมือและกระบวนการทางจิตวิทยาเบื้องต้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

8) รวบรวม ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย ด้านจิตวิทยา และวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านจิตวิทยา และสุขภาพจิต

9) สรุปสถิติ รายงานผลการปฏิบัติงานทางจิตวิทยาเสนอผู้บังคับบัญชา เพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงาน

ด้านการวางแผน

วางแผนการทำงานที่รับผิดชอบ ร่วมกับการวางแผนการทำงานของหน่วยงานหรือโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

ด้านการประสานงาน

1) ประสานการทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

2) ชี้แจงและให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจหรือความร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

3) ประสานการส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอก กรณี นักเรียนต้องการความช่วยเหลือเฉพาะด้าน และประสานงานการรับนักเรียนกลับเข้าสู่ระบบโรงเรียน

ด้านการบริการ

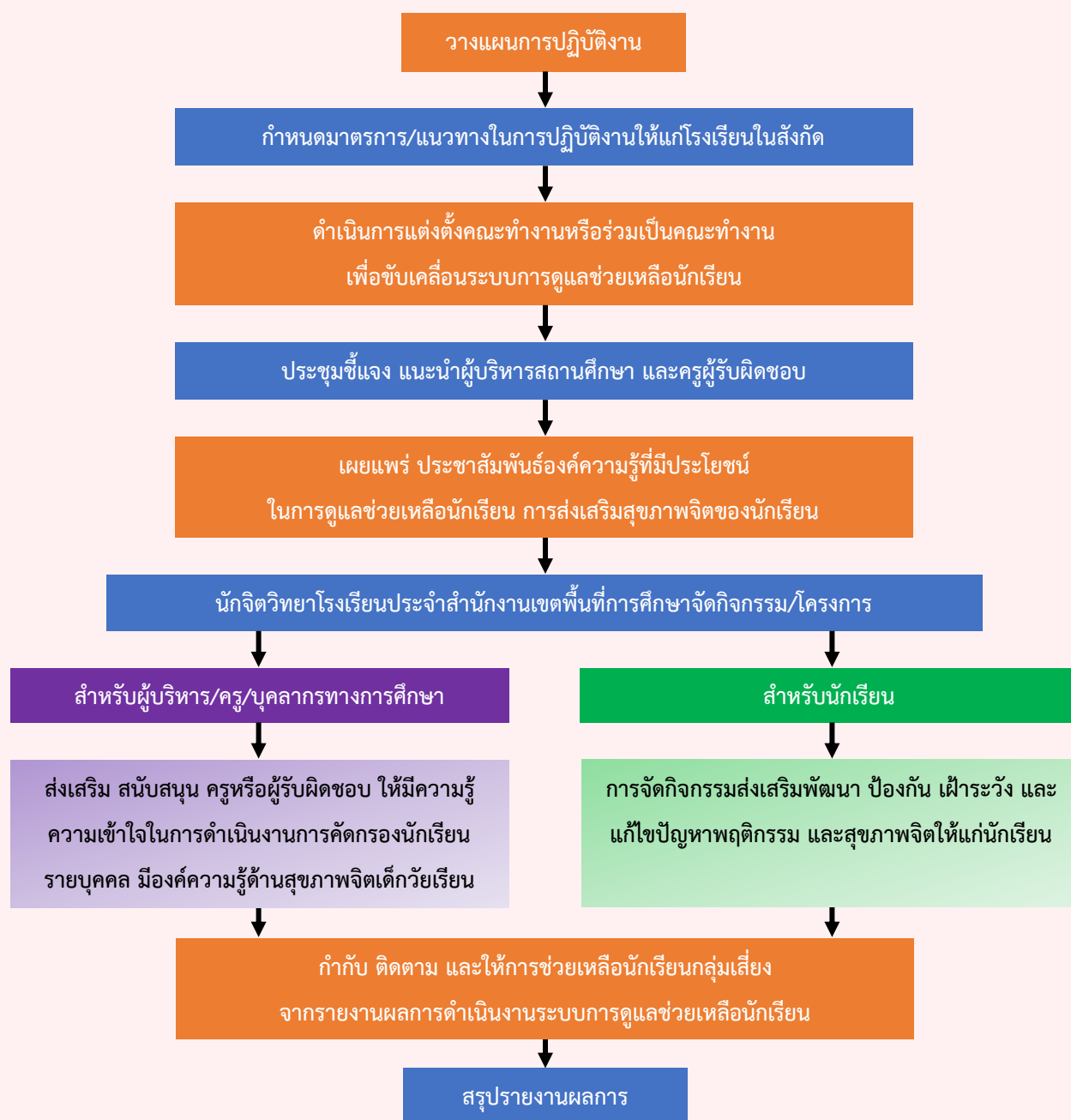
1) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้วิชาการด้านจิตวิทยาและวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2) ถ่ายทอด ฝึกอบรมองค์ความรู้ เทคโนโลยีด้านจิตวิทยา จัดทำแผนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้

2. บทบาทหน้าที่ของนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีดังต่อไปนี้

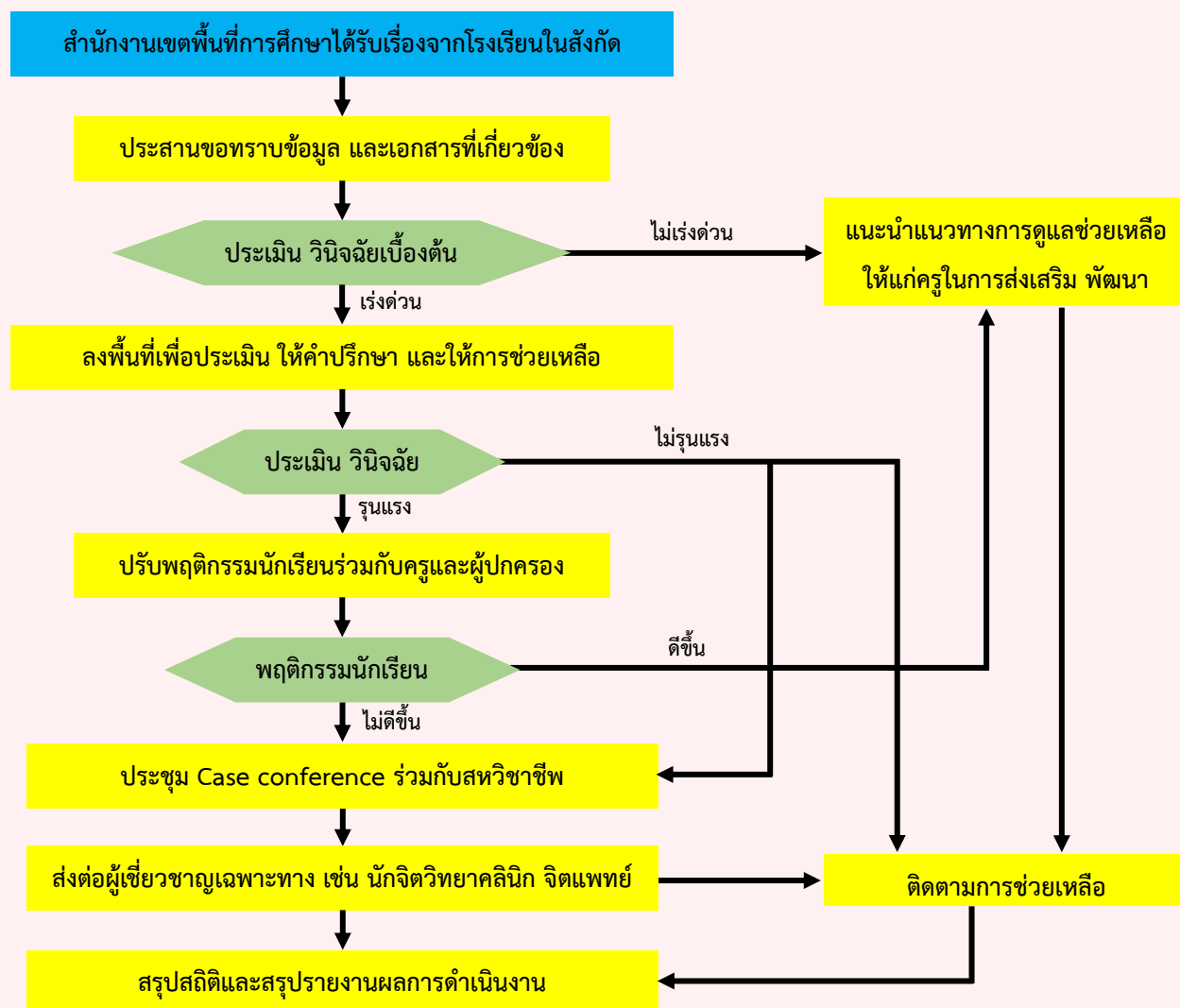
2.1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่โรงเรียนในสังกัด

การเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม สนับสนุน ให้โรงเรียน ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาหรือครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถนำกระบวนการ ทั้ง 5 ขั้นตอน ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปปฏิบัติได้จริง เป็นรูปธรรม และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้อง เหมาะสม ดังนั้น การดำเนินงาน ในเรื่องดังกล่าวมีขอบข่ายการปฏิบัติงาน ดังนี้



2.2 การช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการส่งต่อจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ คือ การช่วยให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสมตรงตามสภาพ นำไปสู่การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถเรียนจบการศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในด้านการดูแลช่วยเหลือ วิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล ปรับพฤติกรรม ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคล ซึ่งมีขอบข่ายการปฏิบัติงาน ดังนี้



2.3 การขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

การดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน ไม่ใช่หน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง แต่เป็นเรื่องที่ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ต้องเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั้งในด้านการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไข เพื่อให้นักเรียนเกิดภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงเปรียบเสมือนสะพานในการประสานเชื่อมโยงหน่วยงาน องค์กร และสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถทำงานร่วมกัน โดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดให้เกิดกับนักเรียน ซึ่งมีขอบข่ายการปฏิบัติงาน ดังนี้

การขับเคลื่อนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนร่วมกับภาคีเครือข่าย



2.4 การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่เผชิญเหตุวิกฤต

ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่คุ้มครองและให้การช่วยเหลือเด็กนักเรียน โดยมีขอบข่ายการปฏิบัติงาน ดังนี้



บทที่ 3

การปฏิบัติงานนักจิตวิทยาโรงเรียน

ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2



หน้าที่ความรับผิดชอบของนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

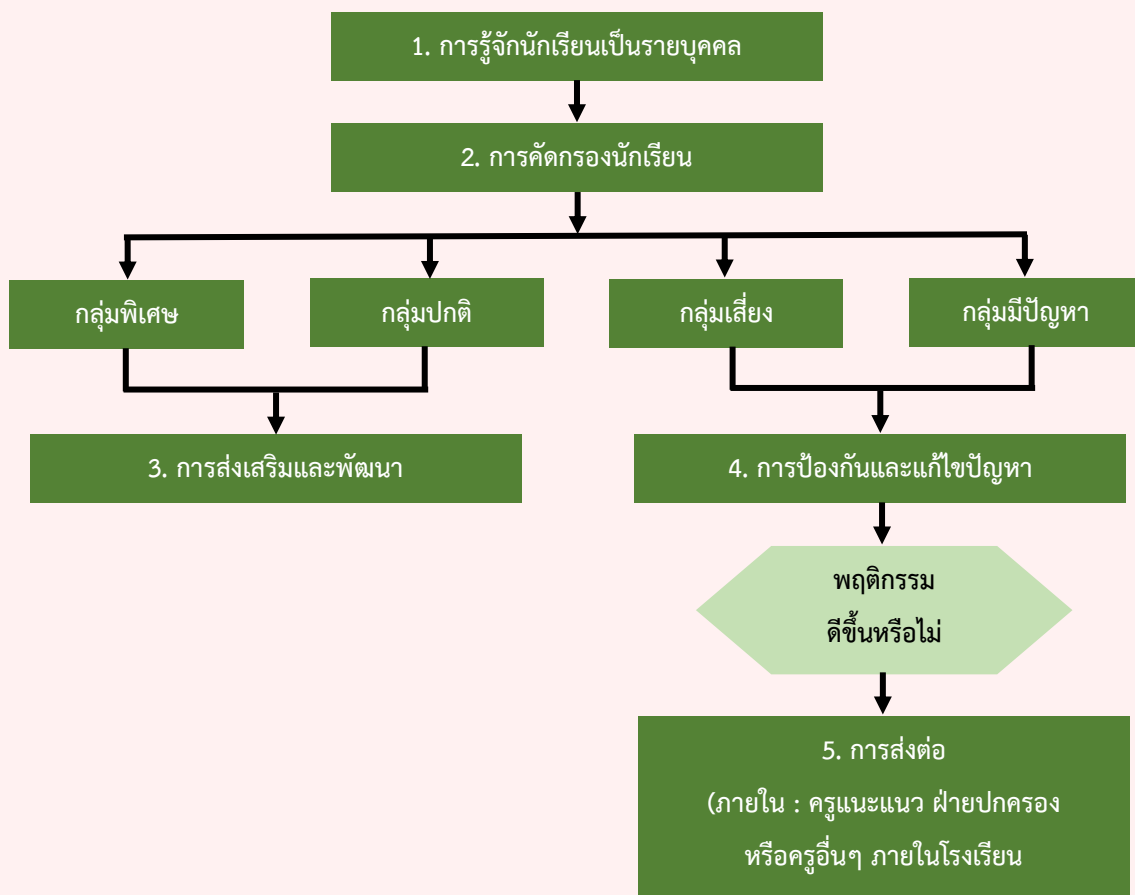
นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติงานด้านจิตวิทยา ส่งเสริม สนับสนุน
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนงานแนะแนวการพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน มีหน้าที่และ
รับผิดชอบงาน ดังนี้

1. ปฏิบัติงานด้านการวางแผน ประสานงาน และบริการด้านจิตวิทยา
2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. งานศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน
4. งานส่งเสริมพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน
5. งานสวัสดิการและสงเคราะห์นักเรียน
6. งานส่งเสริมงานการแนะแนวในสถานศึกษา
7. กิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา (YC)
8. งานส่งเสริม สนับสนุนความปลอดภัยในสถานศึกษา
9. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
10. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีกระบวนการ และขั้นตอนสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมและพัฒนา
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ



สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษา และการเสริมสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้มีความเข้มแข็งและต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว

วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. โรงเรียนดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการและขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน
2. เมื่อโรงเรียนพบเด็กกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ/ส่งต่อ ให้โรงเรียนสรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการขอรับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมาของโรงเรียน รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้น และรายงานข้อเท็จจริงไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผ่านช่องทาง ดังนี้

- หนังสือราชการ

- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ชั้น 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

- ไลน์ ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2 (ตลอด 24 ชั่วโมง)

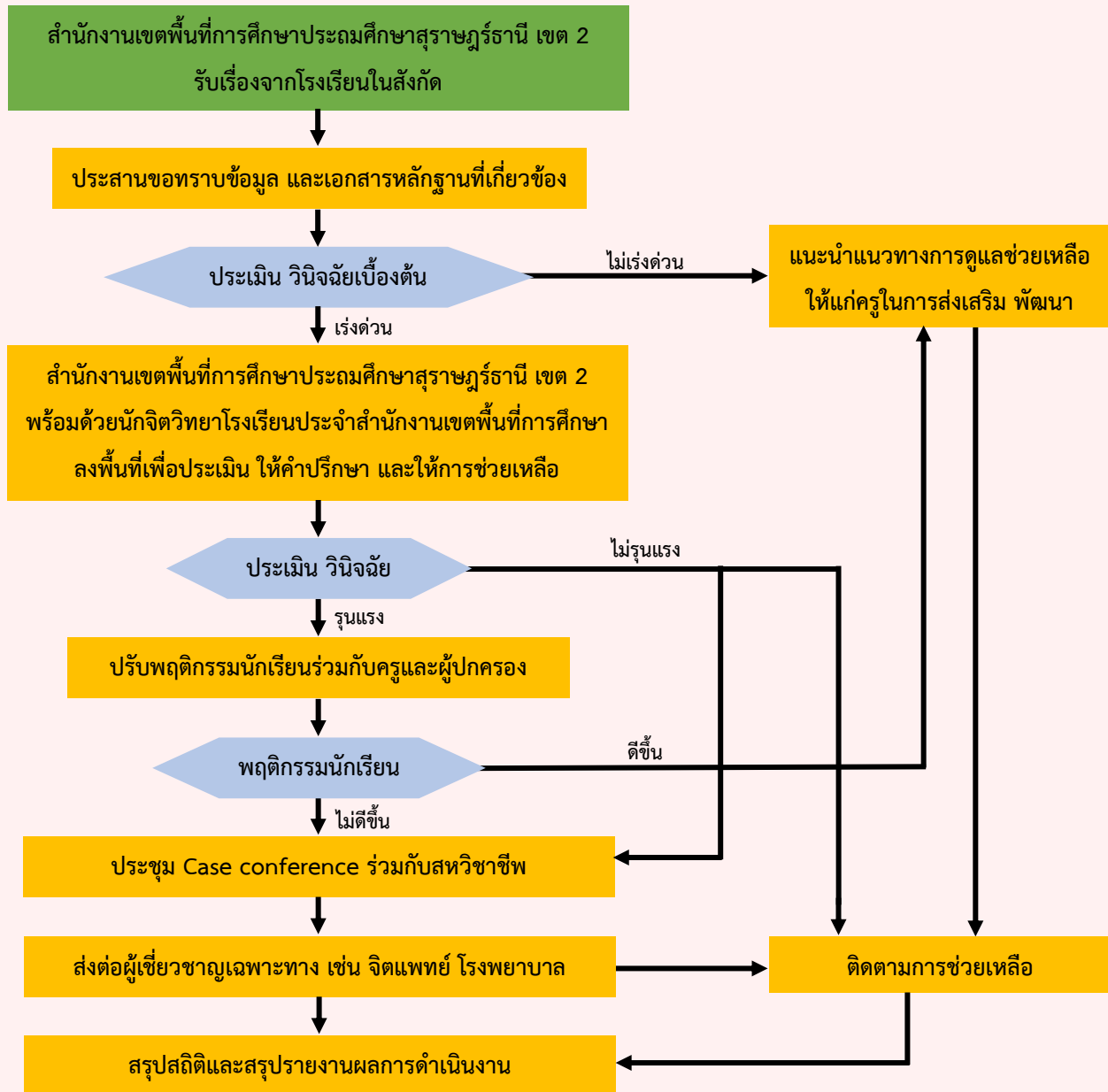
หมายเหตุ : กรณีเหตุการณ์รุนแรงให้รีบประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยทันที

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พร้อมด้วยนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้การช่วยเหลือนักเรียน เช่น การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดอบรม เป็นต้น

4. สรุปสถิติและสรุปรายงานผลการดำเนินงาน และรายงานผู้บังคับบัญชา

5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนตามระยะเวลาที่เหมาะสมรายกรณี

กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการส่งต่อจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด



ขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 รับเรื่องจากโรงเรียนในสังกัด	ตลอดทั้งปี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	ระยะเวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมและปริมาณงานที่ได้รับ
2. ประสานขอทราบข้อมูล และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง	ภายใน 1 วัน	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/โรงเรียนต้นสังกัด	
3. ประเมิน วินิจฉัยเบื้องต้น		นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
- กรณีไม่เร่งด่วน แนะนำแนวทางการดูแลช่วยเหลือ	ภายใน 2 วัน หลังรับเรื่อง	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/โรงเรียนต้นสังกัด/ครู	
- กรณีเร่งด่วน ลงพื้นที่เพื่อประเมินให้คำปรึกษา และให้การช่วยเหลือ	ภายใน 1 สัปดาห์ หลังรับเรื่อง	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/โรงเรียนต้นสังกัด/ครู	
4. สรุปสถิติและสรุปรายงานผลการดำเนินงาน และรายงานผู้บังคับบัญชา	ภายใน 2 วัน หลังดำเนินการ	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียน	ระยะเวลา ตามความเหมาะสมรายกรณี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
กรณี รุนแรง (ปฏิบัติต่อจากขั้นตอนที่ 3)			
ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	
- ปรับพฤติกรรมนักเรียนร่วมกับครูและ ผู้ปกครอง	ระยะเวลา ตามความเหมาะสมรายกรณี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ ครู/ผู้ปกครอง	
- ประชุม Case conference ร่วมกับ สหวิชาชีพ	ระยะเวลา ตามความเหมาะสมรายกรณี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ สหวิชาชีพ	
- ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น จิตแพทย์ โรงพยาบาล	ระยะเวลา ตามความเหมาะสมรายกรณี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ สหวิชาชีพ	
- สรุปสถิติและสรุปรายงานผล การดำเนินงาน	ภายใน 2 วัน หลังดำเนินการ	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
- ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียน	ระยะเวลา ตามความเหมาะสมรายกรณี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
- พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559
- กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2561
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552
- จรรยาบรรณวิชาชีพนักจิตวิทยา

แหล่งช่วยเหลือ

- สถานพยาบาลในพื้นที่/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ โทร 1669
- เหตุด่วน เหตุร้าย โทร 191
- ศูนย์ดำรงธรรม โทร 1567
- สายด่วนสุขภาพจิต 1323
- อัครภัย โทร 199
- สายด่วนยาเสพติด โทร 1165
- ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี โทร 1192
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี โทร 077355080-1

แบบฟอร์มที่ใช้

- แบบรายงานพฤติกรรมนักเรียนที่พบปัญหา
- แบบสรุปรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน
- แบบรายงานนักเรียนที่จะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ (รายบุคคล)

แบบรายงานพฤติกรรมนักเรียนที่พบปัญหา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

โรงเรียน.....อำเภอ.....

.....

1. ข้อมูลนักเรียนเบื้องต้น

1.1 ชื่อ - สกุล (นักเรียน) ชื่อเล่น เพศ

ศาสนา ชั้น อายุ ปี เบอร์โทรศัพท์

1.2 ชื่อ - สกุล (ผู้ปกครอง)

1. ความสัมพันธ์ เบอร์โทรศัพท์

2. ความสัมพันธ์ เบอร์โทรศัพท์

2. ข้อมูลพฤติกรรมนักเรียน

2.1 ปัญหา พฤติกรรมนักเรียน ที่ต้องการขอรับความช่วยเหลือ/ส่งต่อ

.....
.....
.....
.....

ตัวอย่าง แบบรายงานพฤติกรรมนักเรียนที่พบปัญหา
(แนบมาพร้อมกับหนังสือราชการ)

2.2 สภาพครอบครัว (ความสัมพันธ์ เศรษฐกิจ รูปแบบการเลี้ยงดู ฯลฯ)

.....
.....
.....

2.3 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบื้องต้น

.....
.....
.....

2.4 ความคาดหวังในการขอรับความช่วยเหลือ

.....
.....
.....

ผู้ให้ข้อมูล

(.....)

...../...../.....

แบบสรุปรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๒

โรงเรียน..... อำเภอ.....

ระหว่างวันที่.....

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน

2. จำนวนนักเรียนที่โรงเรียนออกเยี่ยมบ้าน.....คน เป็นชาย.....คน เป็นหญิง.....คน

3. จำนวนนักเรียนที่โรงเรียนไม่ได้ออกเยี่ยมบ้าน.....คน

สาเหตุที่ไม่ได้ออกเยี่ยมบ้าน

.....

.....

4. สภาพครอบครัวนักเรียนที่โรงเรียนออกเยี่ยมบ้าน

อบอุ่น จำนวน.....คน

แตกแยก จำนวน.....คน

ตัวอย่าง แบบสรุปรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน
(แนบมาพร้อมกับหนังสือราชการ)

5. พบว่านักเรียนที่บิดาและมารดาเสียชีวิต จำนวน.....คน

6. พบว่านักเรียนที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิต จำนวน.....คน

7. พบว่านักเรียนที่บิดาและมารดาเลิกร้างกัน จำนวน.....คน

8. พบว่านักเรียนมีได้อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาของตนเอง จำนวน.....คน

9. พบว่านักเรียนเสี่ยงหรือมีปัญหาด้านการเรียน จำนวน.....คน

10. พบว่านักเรียนมีปัญหาด้านสุขภาพ จำนวน.....คน

11. พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยง จำนวน.....คน

- สุขภาพ.....คน - การใช้สารเสพติด.....คน - ความรุนแรง.....คน

- การเดินทางมาเรียน.....คน - ด้านเพศ.....คน - การติดเกม.....คน

- อื่นๆ.....

12. พบว่านักเรียนมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ จำนวน.....คน

13. พบว่านักเรียนมีปัญหาด้านอื่นๆ จำนวน.....คน

ระบุปัญหาที่พบ

.....
.....

14. นักเรียนที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเร่งด่วน จำนวน.....คน

15. นักเรียนที่ทางโรงเรียนประสงค์ส่งต่อ เรียงตามลำดับ (ชื่อ-นามสกุล, อายุ, ชั้นเรียน, ปัญหาที่พบ, ลักษณะพฤติกรรม)

.....
.....

ตัวอย่าง แบบสรุปรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน
(แนบมาพร้อมกับหนังสือราชการ)

16. การคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียน

กลุ่ม	จำนวน (คน)	รายละเอียด (เรียงตามลำดับ)
1. นักเรียนกลุ่มปกติ (นักเรียนกลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน และการส่งเสริมพัฒนา)		
2. นักเรียนกลุ่มพิเศษ (นักเรียนกลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่น ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์)		ชื่อ-นามสกุล, อายุ, ชั้นเรียน, ความสามารถพิเศษที่พบ
3. นักเรียนกลุ่มเสี่ยง (นักเรียนกลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี เช่น การใช้สารเสพติด, สุขภาพ, ความรุนแรง, การเดินทางมาโรงเรียน, ด้านเพศ, ติดเกม, อื่นๆ)		ชื่อ-นามสกุล, อายุ, ชั้นเรียน, ปัญหาที่พบ, ลักษณะพฤติกรรม/อาการ
4. นักเรียนกลุ่มมีปัญหา (นักเรียนกลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่โรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหโดยเร่งด่วน)		ชื่อ-นามสกุล, อายุ, ชั้นเรียน, ปัญหาที่พบ, ลักษณะพฤติกรรม/อาการ

17. หน่วยงาน/สาขาวิชาชีพ/องค์กร ที่ร่วมเยี่ยมบ้าน

.....

.....

18. การป้องกันและแก้ไขปัญหาของโรงเรียน

.....

.....

19. การนำข้อมูลการเยี่ยมบ้านนักเรียนไปใช้ประโยชน์ อย่างไร

.....

.....

20. ข้อห่วงใยของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน

ตัวอย่าง แบบสรุปรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน
(แนบมาพร้อมกับหนังสือราชการ)

.....

.....

21. ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

22. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

แบบรายงานนักเรียนที่จะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ (รายบุคคล)

1. ข้อมูลนักเรียน

ชื่อนักเรียน..... นามสกุล.....
กำลังศึกษาชั้น..... เกิด (วัน/เดือน/ปี).....
ชื่อบิดา..... นามสกุล.....
หมายเลขโทรศัพท์.....
ชื่อมารดา..... นามสกุล.....
หมายเลขโทรศัพท์.....
อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....

2. อาชีพของผู้ปกครอง

() เกษตรกร () ค้าขาย () รับจ้าง () อื่นๆ.....

3. สถานภาพทางครอบครัว

() บิดามารดาอยู่ด้วยกัน () บิดามารดาแยกกันอยู่ () บิดามารดาหย่าร้าง
() บิดาเสียชีวิต () มารดาเสียชีวิต () บิดาและมารดาเสียชีวิต
() อยู่ร่วมกับบิดามารดา () อยู่ร่วมกับบิดา () อยู่ร่วมกับมารดา
() อยู่ตามลำพัง () อยู่ร่วมกับผู้อื่นระบุ.....

4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมตัวนักเรียน).....คน

5. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

() น้อยกว่า ๕,๐๐๐ () ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ () ๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ () ๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป
() อื่นๆ.....

6. สภาพที่อยู่อาศัย

() บ้านชั้นเดียว () บ้านสองชั้น () ลักษณะอื่นๆ.....
() บ้านของตนเอง () บ้านเช่า () อาศัยอยู่กับผู้อื่น
() สภาพบ้านชำรุดทรุดโทรม หรือบ้านทำจากวัสดุพื้นบ้าน เช่น ไม้ไผ่ ใบจากหรือวัสดุเหลือใช้
() ไม่มีห้องส้วมในที่อยู่อาศัยและบริเวณ
() อื่นๆ ระบุ.....

7. สิ่งที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือเบื้องต้น

() ด้านการเรียน
() ด้านเครื่องอุปโภคบริโภค ระบุ.....

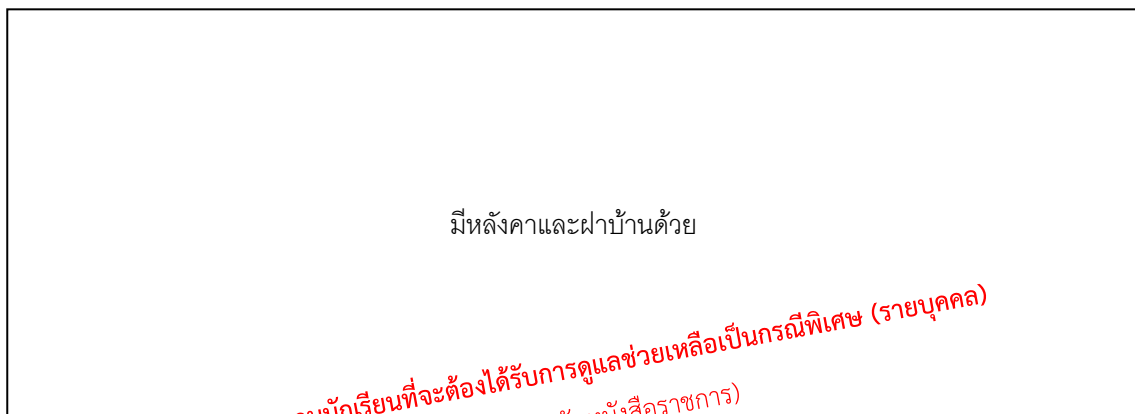
() ด้านที่อยู่อาศัย ระบุ.....
.....

(พร้อมกรอกรายละเอียดตามเอกสารที่แนบ)

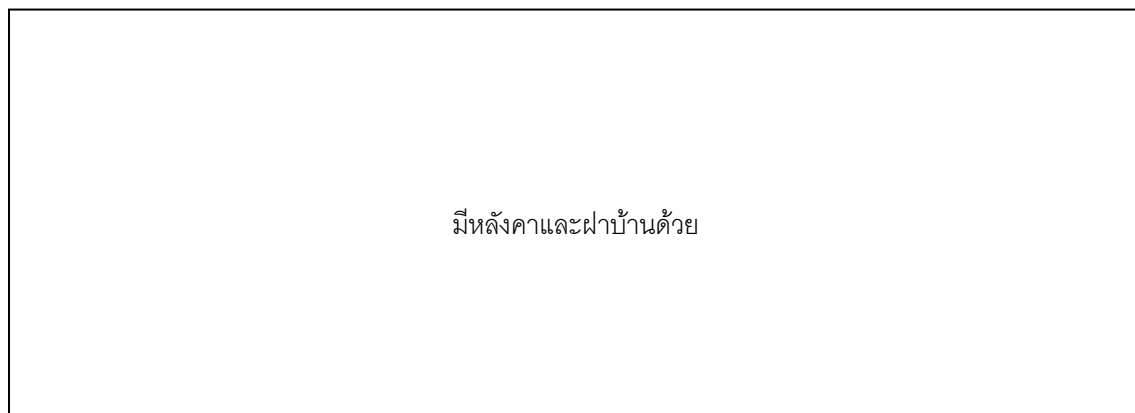
ภาพถ่ายบ้านนักเรียนจากการเยี่ยมบ้านนักเรียน

ชื่อ - นามสกุลนักเรียน.....โรงเรียน.....

รูปที่ ๑ ภาพถ่ายสภาพบ้านนักเรียน



รูปที่ ๒ ภาพถ่ายภายในบ้านนักเรียน



ขอรับรองว่าข้อมูลและภาพถ่ายบ้านของนักเรียนเป็นความจริง

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

สถานศึกษา ครู และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ต้องมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญในการปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนา อย่างมีศักยภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

คำนิยาม

การคุ้มครอง หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเสี่ยงหรือต้องสงสัยว่าถูกระทำรุนแรงหรือ ล่วงละเมิด นักเรียนที่ถูกระทำรุนแรงหรือถูกล่วงละเมิด และนักเรียนที่ถูกระทำรุนแรงหรือล่วงละเมิดต่อบุคคลอื่น โดยมีระบบและขั้นตอนการปฏิบัติที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของนักเรียนเป็นหลัก

การช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนา เต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะ การดำรงชีวิตและรอดพ้นจากภัยอันตรายทั้งปวง

เด็กนักเรียน หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส และเป็นเด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาที่อยู่ในความดูแลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2

บิดามารดา หมายถึง บิดามารดา ของนักเรียนไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่น ซึ่งรับนักเรียนไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กนักเรียนอาศัยอยู่ด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและ เอกชน

สถานศึกษา หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานทางการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ทีมสหวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำงานประสานความร่วมมือจากหลายสาขาวิชาชีพ เพื่อมุ่งแก้ปัญหา อย่างมีระบบและเป็นกระบวนการอยู่บนพื้นฐานที่มีจุดประสงค์และเป้าหมายเดียวกันในการปฏิบัติงาน โดยมีการ ติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อการประเมินสภาพการณ์ของปัญหาและมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งกระบวนการ เช่น นักจิตวิทยา พนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ฯลฯ

บทบาทการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียน

บทบาทของสถานศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา
2. สถานศึกษาจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเข้มแข็ง โดยการจัดระบบคัดกรอง ระบบการเข้าถึงสถานะปัญหาของนักเรียน ระบบการประเมินสถานะปัญหา และระบบการให้คำปรึกษา
3. ป้องกันและเฝ้าระวัง เพื่อไม่ให้นักเรียนเสี่ยงต่อภัยอันตราย ป้องกันให้นักเรียนปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและบุคคล โดยสถานศึกษาจะต้องหามาตรการป้องกัน แก้ไขบริเวณเสี่ยงอันตราย และมีระบบกฎเกณฑ์ความปลอดภัยที่เหมาะสม
4. จัดระบบงานและกิจกรรมให้กับนักเรียนและผู้มีส่วนร่วม
5. ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งเหตุ พร้อมทั้งรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ทราบ

บทบาทของครู

1. ให้ความรู้แก่นักเรียน โดยมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญหา และมีความรู้
2. จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน และให้คำปรึกษากับนักเรียน
3. จัดสิ่งแวดล้อมและเฝ้าระวังปัจจัย/พื้นที่เสี่ยงด้านสังคมรอบๆ ตัวนักเรียน
4. จัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน ทั้งในและนอกชั้นเรียน
5. ดูแลสุขภาพนักเรียนขณะอยู่ในสถานศึกษา
6. ส่งเสริมให้พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา
7. ครู และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน
8. สร้างเครือข่าย/ประสานความร่วมมือในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน
9. มีเครื่องมือในการติดตามสถานะนักเรียน
10. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ผิดปกติกับนักเรียน
11. เมื่อพบเหตุการณ์ผิดปกติให้รายงานผู้บังคับบัญชา/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ทราบ

กรณีการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

1. กรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ
2. กรณีความรุนแรง
3. กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา
4. กรณีอื่นๆ
 - 4.1 ตั้งครรภ์ในวัยเรียน
 - 4.2 ภาวะจิตเวช
 - 4.3 นักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน
 - 4.4 นักเรียนถูกล่อลวงปละ ละเลย ทอดทิ้ง
 - 4.5 ยาเสพติด
 - 4.6 อุพทานหมู่
 - 4.7 โรคติดต่อในสถานศึกษา
 - 4.8 อุบัติเหตุในสถานศึกษา
 - 4.9 อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา
 - 4.10 การจมน้ำ
 - 4.11 นักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา
 - 4.12 ภัยพิบัติ

การดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน และเครื่องมือ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งล้วนมีส่วนร่วมในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนทั้งสิ้น

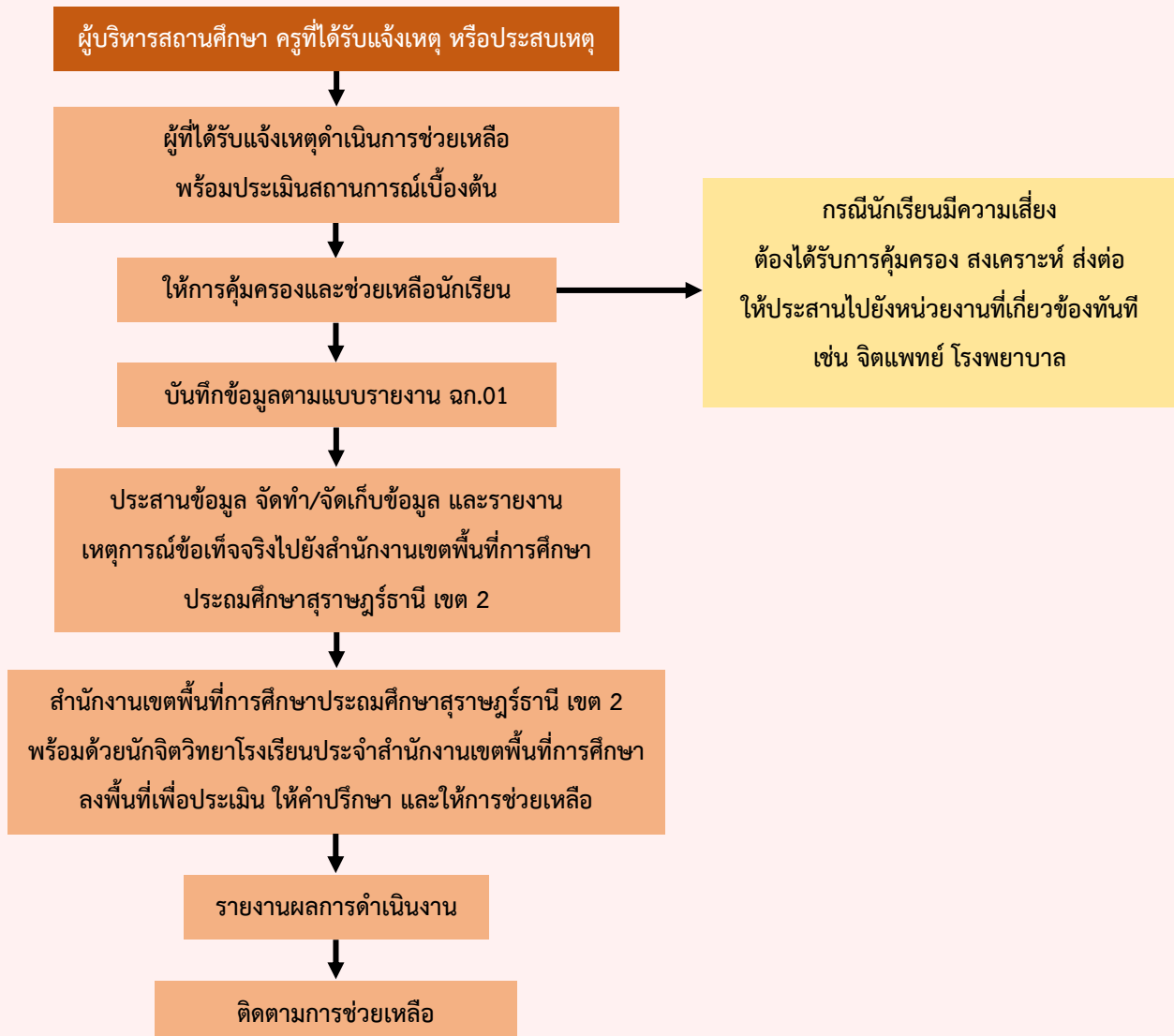
วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างมีศักยภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ได้รับแจ้งเหตุ หรือประสบเหตุ
2. ผู้ที่ได้รับแจ้งเหตุดำเนินการช่วยเหลือด้านร่างกายและจิตใจ พร้อมประเมินสถานการณ์เบื้องต้น โดยทันที
3. ให้การคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก
4. กรณีนักเรียนมีความเสี่ยงต้องได้รับการคุ้มครอง สงเคราะห์ ส่งต่อ ให้ประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันที
5. บันทึกข้อมูลตามแบบรายงาน ฉก.01 (กรณี ครูเป็นผู้รับแจ้งเหตุให้รายงานเหตุการณ์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา)
6. ประสานข้อมูล จัดทำ/จัดเก็บข้อมูล และรายงานเหตุการณ์ข้อเท็จจริงไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผ่านช่องทาง ดังนี้
 - หนังสือราชการ
 - กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ชั้น 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
 - ไลน์ ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2 (ตลอด 24 ชั่วโมง)
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พร้อมด้วยนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้การช่วยเหลือนักเรียน เช่น การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดอบรม เป็นต้น
8. รายงานผลการดำเนินงาน และรายงานผู้บังคับบัญชา
9. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนตามระยะเวลาที่เหมาะสมรายกรณี

กระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน



ขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 รับเรื่องจากโรงเรียน ในสังกัด	ตลอดทั้งปี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	ระยะเวลาอาจ เปลี่ยนแปลงได้ ตามความเหมาะสม และปริมาณงาน ที่ได้รับ
2. ประสานขอทราบข้อมูล และเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	ภายใน 1 วัน	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ โรงเรียนต้นสังกัด	
3. ประเมิน วินิจฉัยเบื้องต้น		นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
- กรณีไม่เร่งด่วน แนะนำแนวทางการดูแล ช่วยเหลือ	ภายใน 2 วัน หลังรับเรื่อง	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ โรงเรียนต้นสังกัด/ครู	
- กรณีเร่งด่วน ลงพื้นที่เพื่อประเมิน ให้คำปรึกษา และให้การช่วยเหลือ	ภายใน 1 สัปดาห์ หลังรับเรื่อง	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ โรงเรียนต้นสังกัด/ครู	
4. รายงานผลการดำเนินงาน และรายงาน ผู้บังคับบัญชา	ภายใน 2 วัน หลังดำเนินการ	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียน	ระยะเวลา ตามความเหมาะสมรายกรณี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559
- พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551
- พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551
- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499
- กฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548

- กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว
ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง พ.ศ. 2548

- จรรยาบรรณวิชาชีพนักจิตวิทยา

แหล่งช่วยเหลือ

- สถานพยาบาลในพื้นที่/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ โทร 1669
- เหตุด่วน เหตุร้าย โทร 191
- ศูนย์ดำรงธรรม โทร 1567
- สายด่วนสุขภาพจิต 1323
- อัครภัย โทร 199
- สายด่วนยาเสพติด โทร 1165
- ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี โทร 1192
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี โทร 077355080-1

แบบฟอร์มที่ใช้

- แบบ ฉก.01/1

☐ กรณีความรุนแรง
☐ กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา
☐ กรณีล่วงละเมิดทางเพศ
☐ กรณีอื่น ๆ ระบุ.....

☐ สถานศึกษา ☐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

ผู้ประสบเหตุ สถานที่เกิดเหตุ

ข้อมูลเด็ก ชื่อ-สกุล _____ อายุ _____ ปี วัน/เดือน/ปี เกิด _____ เลขบัตรประชาชน _____

สัญชาติ ☐ ไทย ☐ อื่น ๆ ระบุ..... ชื่อ-สกุล บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง..... เบอร์โทรศัพท์.....

ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน.....เบอร์โทรศัพท์.....

[illegible]

☐ พ่อแม่ ☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ พ่อเลี้ยง ☐ แม่เลี้ยง
☐ญาติ ☐ อยู่คนเดียว ☐ แฟน ☐ เพื่อน ☐ นายจ้าง
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

☐ ความพิการ ☐ ปัญหาโรคเรื้อรัง ☐ ปัญหาเศรษฐกิจ/หนี้สิน
☐ ติดสุรา ☐ การใช้อาเสพติด ☐ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว
☐ มีอาการทางประสาท/ทางจิต ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

() กรณีความรุนแรง ☐ การทำร้ายผู้อื่น ☐ การทำร้ายตนเอง ☐ การถูกทำร้ายร่างกาย

() กรณีล่วงละเมิด ☐ การล่วงละเมิดทางเพศ ☐ การทำร้ายร่างกาย ☐ การก่อกวน ☐ การก่อเหตุร้ายทางอารมณ์ จิตใจ

() กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา ระบุ.....

() กรณีอื่น ๆ ☐ ตั้งครรภ์ในวัยเรียน ☐ ยาเสพติด ☒ บุหรี่/สุรา ☐ สุขภาพจิต ☐ อุบัติเหตุ ☐ อื่นๆ

☐ การปล่อยปลาละเล/ทอดทิ้ง ☐ ติดเกม/อินเตอร์เน็ต ☐ อื่น ๆ ระบุ

การประเมินสภาพปัญหาเบื้องต้น

สภาพปัญหาที่พบ

() ก้าว () วิถีทาง/วิธี () คิตกุณ () สืบค้น

() ซึ่ม/ไม้พุด () แยกตัว () ปัญหาการเรียน () ซึ่มเส้า

() นอนไม่หลับ () ผื่นร้าย () หงุดหงิด () ก้าวร้าว

() ไม่มีสมาธิ () หมดหวัง/สิ้นหวัง () คิดฆ่าตัวตาย

() พุดเทื่อเจื้อ/พุดศนเคี้ยว () ทวตระแวง () หูแว

() อื่น ๆ ระบุ.....

การดำเนินการช่วยเหลือเบื้องต้น (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ มีการดำเนินการ ☐ ไม่มีการดำเนินการ

☐ คัดกรอง/ส่งต่อภายใน ระบบ ☐ ส่งต่อภายนอก ระบบ

☐ 1/ประธานชั้นสหวิทยาชีพ ระ1/ ☐ 1/ประธานหน่วยต้นสังกัด ระ1/

☐ ติดตามเด็ก () พบ ระบุ () ไม่พบ ☐ อื่น ๆ ระบุ

การรายงาน ☐ ผู้เรียนสถานศึกษา ☐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ☐ ผอ.ทปอ. สพท. / สพท. ☐ ผอ.ทปอ. สพค. ☐ อื่น ๆ ระบุ _____

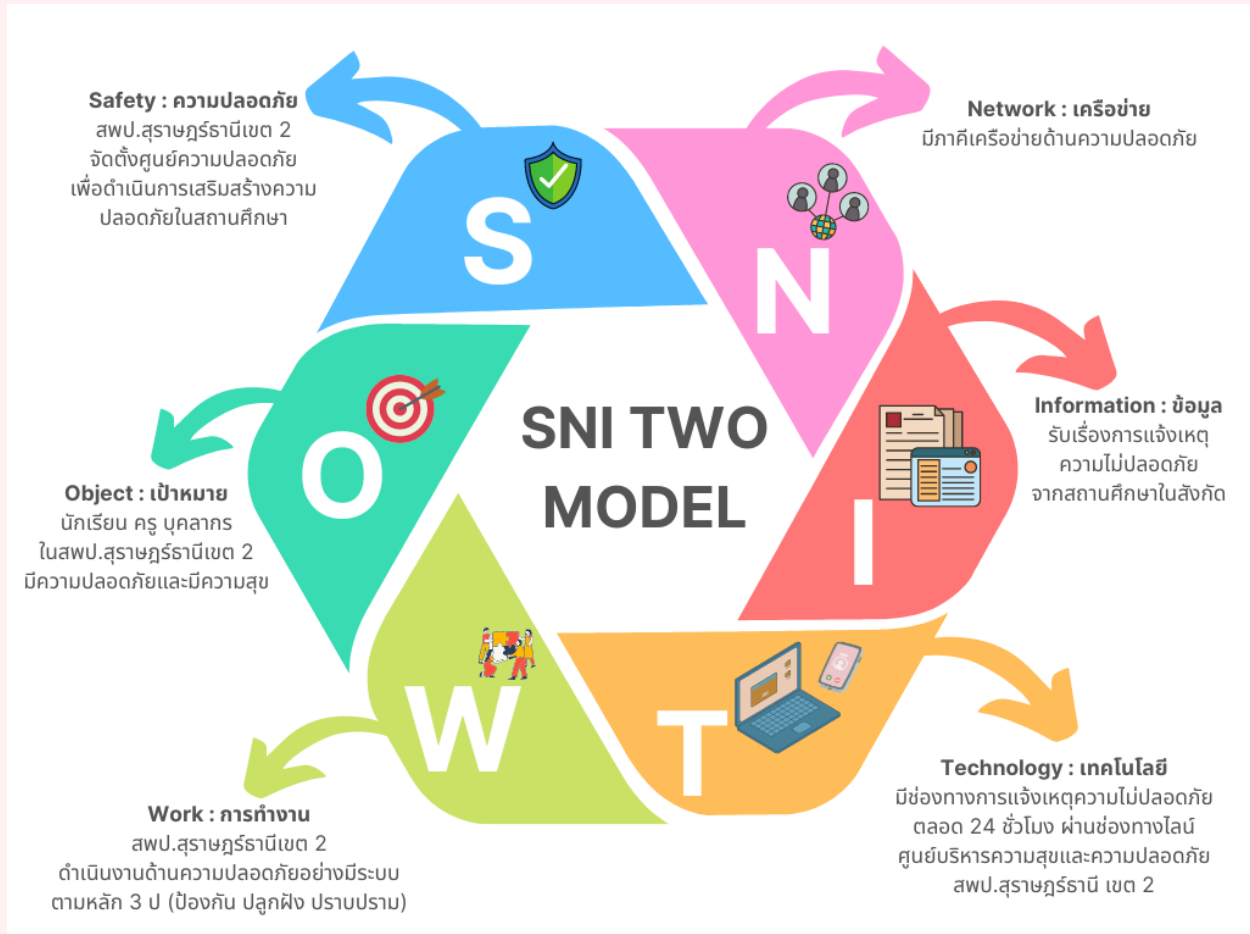
บันทึกการติดตามผล

ผู้บันทึก (ตัวบรรจง) _____ วัน/เดือน/ปี _____

30

ความปลอดภัยในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ดำเนินงานด้านความปลอดภัย ภายใต้กระบวนการ SNI TWO Model ดังนี้



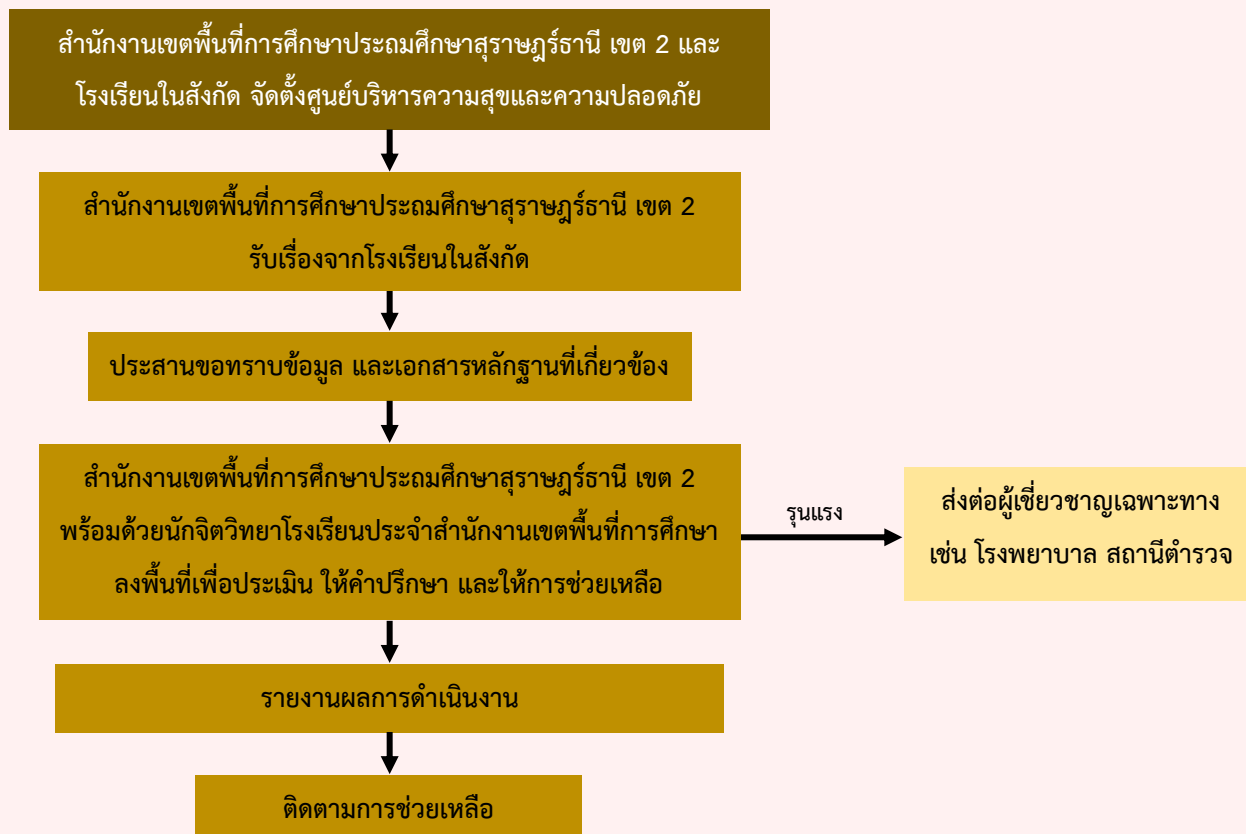
วัตถุประสงค์

เพื่อดำเนินการเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างมีระบบ

วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และโรงเรียนในสังกัด จัดตั้งศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย
2. เมื่อเกิดเหตุความไม่ปลอดภัย ให้โรงเรียนรายงานข้อเท็จจริงไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผ่านช่องทาง ดังนี้
 - หนังสือราชการ
 - กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ชั้น 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
 - ไลน์ ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2 (ตลอด 24 ชั่วโมง)หมายเหตุ : กรณีเหตุการณ์รุนแรงให้รีบประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยทันที
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พร้อมด้วยนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้การช่วยเหลือนักเรียน เช่น การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดอบรม เป็นต้น
4. รายงานผลการดำเนินงาน และรายงานผู้บังคับบัญชา
5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนตามระยะเวลาที่เหมาะสมรายกรณี

กระบวนการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา



ขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 รับเรื่องจากโรงเรียน ในสังกัด	ตลอดทั้งปี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	ระยะเวลาอาจ เปลี่ยนแปลงได้ ตามความเหมาะสม และปริมาณงาน ที่ได้รับ
2. ประสานขอทราบข้อมูล และเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	ภายใน 1 วัน	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ โรงเรียนต้นสังกัด	
3. ประเมิน วินิจฉัยเบื้องต้น		นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
- กรณีไม่เร่งด่วน แนะนำแนวทางการดูแล ช่วยเหลือ	ภายใน 2 วัน หลังรับเรื่อง	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ โรงเรียนต้นสังกัด/ครู	
- กรณีเร่งด่วน ลงพื้นที่เพื่อประเมิน ให้คำปรึกษา และให้การช่วยเหลือ	ภายใน 1 สัปดาห์ หลังรับเรื่อง	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ โรงเรียนต้นสังกัด/ครู	
4. รายงานผลการดำเนินงาน และรายงาน ผู้บังคับบัญชา	ภายใน 2 วัน หลังดำเนินการ	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียน	ระยะเวลา ตามความเหมาะสมรายกรณี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
กรณี รุนแรง (ปฏิบัติต่อจากขั้นตอนที่ 3)			
ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	
- ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น จิตแพทย์ โรงพยาบาล	ระยะเวลา ตามความเหมาะสมรายกรณี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ/ สหวิชาชีพ	
- รายงานผลการดำเนินงาน	ภายใน 2 วัน หลังดำเนินการ	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	
- ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียน	ระยะเวลา ตามความเหมาะสมรายกรณี	นักจิตวิทยาโรงเรียนฯ	

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
- พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- จรรยาบรรณวิชาชีพนักจิตวิทยา

แหล่งช่วยเหลือ

- สถานพยาบาลในพื้นที่/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ โทร 1669
- เหตุด่วน เหตุร้าย โทร 191
- ศูนย์ดำรงธรรม โทร 1567
- สายด่วนสุขภาพจิต 1323
- อักศิภัย โทร 199
- สายด่วนยาเสพติด โทร 1165
- ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี โทร 1192
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี โทร 077355080-1

แบบฟอร์มที่ใช้

- แบบฟอร์มการแจ้งเหตุผ่านช่องทางไลน์ ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2
- หนังสือราชการ

แบบฟอร์มการแจ้งเหตุผ่านช่องทางไลน์ ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2

รายงานเรื่อง.....เช่น นักเรียนประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต, โรงเรียนประสบอุทกภัย เป็นต้น.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

1. สรุปเหตุการณ์ข้อเท็จจริง

เนื่องจาก โรงเรียน..... ได้รับรายงาน.....เหตุการณ์ เช่น นักเรียนประสบอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์เฉี่ยวชนเสียชีวิต, โรงเรียนประสบอุทกภัย..... เมื่อวันที่..... เวลา..... สถานที่เกิดเหตุ.....(รายงานเหตุการณ์แบบกระชับ)..... ชื่อ-นามสกุล..... ระดับชั้น..... ตั้งบำเพ็ญกุศลศพ ณ วันที่..... และกำหนดมาปณกิจ วันที่.....
ณ

2. โรงเรียนดำเนินการ ดังนี้ (เขียนข้อเท็จจริงตามความเหมาะสม)

2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนตรวจสอบข้อเท็จจริง

2.2 ประสานบริษัทประกันชีวิตนักเรียน

2.3 โรงเรียนเข้าช่วยเหลือและให้กำลังใจครอบครัวนักเรียนเบื้องต้น

2.4 แจ้งข้อมูลมายังสำนักงานเขต

3. ที่มา/แหล่งข้อมูล

ชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษา.....

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

โทร

5. ผู้รายงาน

ชื่อผู้รายงาน.....

ตำแหน่ง.....

โทร

ตัวอย่าง แบบฟอร์มการแจ้งเหตุผ่านช่องทางไลน์



ที่ ศธ/

โรงเรียน.....

ที่อยู่.....

วันที่.....

เรื่องเช่น นักเรียนเสียชีวิต.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๒

โรงเรียน..... ได้รับรายงาน.....เหตุการณ์ เช่น นักเรียนประสบอุบัติเหตุ
รถจักรยานยนต์เฉี่ยวชนเสียชีวิต, โรงเรียนประสบอุทกภัย..... เมื่อวันที่..... เวลา..... สถานที่
เกิดเหตุ.....(รายงานเหตุการณ์แบบกระชับ)..... ชื่อ-นามสกุล.....
ระดับชั้น..... ตั้งบำเพ็ญกุศลศพ ณ วันที่..... และกำหนดฌาปนกิจ
วันที่..... ณ ตัวอย่าง หนังสือราชการ

ในการนี้ โรงเรียน..... ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.

๒.

๓.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

โรงเรียน.....

โทร

โทรสาร

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2559. โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2557. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.



นักจิตวิทยาโรงเรียน ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
School Psychologist at Educational Service Area Office
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน